

MINISTERSTWO NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
KOMITET POLITYKI NAUKOWEJ

BM.WOG.001.49.2020
Dot. DWM.WUM.705.3.2020.MH

Warszawa 2020-07-22

**Stanowisko Komitetu Polityki Naukowej w sprawie sprawozdania Narodowej Agencji
Wymiany Akademickiej za rok 2019**

Komitet Polityki Naukowej pozytywnie ocenia sprawozdanie z działalności Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej w roku 2019 i rekomenduje jego przyjęcie.

Jednocześnie zgłasza poniższe postulaty do uwzględnienia w dalszej działalności.

Uwagi o charakterze ogólnym

1. *Struktura finansowania:* udział finansowy poszczególnych programów i równoważenie alokacji powinno być zgodne z osiami strategii umiędzynarodowienia nauki w Polsce. W szczególności, zasadne wydaje się zwiększenie alokacji na programy Ułam, Akademickie Partnerstwa Międzynarodowe oraz PROM.

2. *Oferta:* liczba programów realizowanych przez NAWA jest znacząca i ich wdrożenie, w tak krótkim czasie, należy uznać za duży sukces. Liczba programów wyjazdowych i przyjazdowych jest dobrze zbilansowana. Zwracamy uwagę, że dotychczas opiera się głównie na oddolnym działaniu poszczególnych naukowców, a nie skoordynowanej promocji. Pozytywnie należy ocenić duże zainteresowanie programami ze strony uczelni o statusie badawczym. Pozwala to im realizować strategię umiędzynarodowienia i poprawy jakości prowadzonych badań. W kolejnym sprawozdaniu wskazane jest uwzględnienie opisu efektów udziału w targach międzynarodowych.

Przy wprowadzaniu nowych programów należy prowadzić konsultacje merytoryczne w szerszym gronie, tak aby programy uwzględniały największe potrzeby badaczy i uczelni oraz dobrze wpisywały się w całościowy i zróżnicowany krajobraz polskiej nauki. Przy ogłaszaniu nowych konkursów warto zadbać o wystarczająco długi czas na zapoznanie się przez uczelnie z konkursem (z uwzględnieniem kalendarza roku akademickiego) i na przygotowanie wniosku o wysokiej jakości merytorycznej.

3. *Współpraca z innymi agencjami:* KPN pozytywnie ocenia podjętą i rozwijaną współpracę z NCN m.in. przy programie Polskie Powroty. Warto zastanowić się nad szerszą współpracą z Krajowym Punktem Kontaktowym w zakresie promocji programów NAWA na poziomie UE. W kolejnych latach współpraca z NCN powinna nadal się rozwijać. Pozwoli to na synergię środków i uzyskanie kompleksowości realizowanych przez obie Agencje programów.

Uwagi o charakterze szczegółowym

1. W konkursie im. Mieczysława Bekkera słuszne jest wsparcie ułatwiające stypendystom wyjazd wraz z członkami rodziny, co może wyrównać szanse w realizacji ścieżek kariery

naukowej kobiet. W dokumencie zabrakło zestawienia instytucji, z których wywodzą się stypendyści konkursu M. Bekkera.

2. W dokumencie nie jest wyjaśniona potrzeba intensyfikacji działań w programie Ulama w obszarze Europy południowo-zachodniej.
3. Pozytywnie należy ocenić włączenie programu International Alumni do programu Promocja Zagraniczna.
4. Nie jest w pełni umotywowany powód włączenia programu mobilności doktorantów im. Wilhelminy Iwanowskiej do programu im. Bekkera. Włączenie uprościłoby ofertę programową NAWA, co przy obecnym rozdrobnieniu jest pozytywne. Jednakże program im. Iwanowskiej cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem i ma już swoją markę wśród doktorantów, którą warto zachować. Być może warto jeszcze przemyśleć ten krok lub odłożyć go w czasie.
5. Pozytywnie należy ocenić zmianę formuły programu STER polegającą na systemowym wsparcia umiędzynarodowienia szkół doktorskich oraz programu Katamaran.
6. Wyjaśnienia wymaga brak zadań zleconych z Funduszu Wyszehradzkiego.
7. Dodatkowej informacji wymagają potencjalne korzyści z upowszechniania za granicą informacji o polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki.
8. Należy wyciągnąć wnioski z wysokiego odsetka rezygnacji z kursów języka i kultury polskiej.
9. Dodatkowych informacji/uzasadnienia wymaga odstąpienie od realizacji programów im. Floriana Znanieckiego oraz Napoleona Cybulskiego.
10. Wskazane jest udzielenie informacji na temat efektów w pozyskiwaniu studentów z krajów, w których odbyły się targi edukacyjne z udziałem NAWA. Pozwoliłoby to wyciągnąć wnioski co efektywności podejmowania tego typu działań.
11. W przyszłości konieczne jest zamieszczanie informacji na temat szczegółów odnoszących się do procedur wyłaniania finansowanych wniosków oraz kryteriów wyboru ekspertów do oceny poszczególnych programów.

W najbliższym czasie wskazane jest odbycie szerokich konsultacji co do celów Agencji, szczególnie w kontekście zmian w zakresie mobilności wywołanych pandemią koronawirusa. W takiej dyskusji można by zastanowić się także nad następującymi kwestiami:

- Czy liczba wniosków instytucjonalnych powinna być ograniczana dla jednostek czy też nie;
- Jak powinny być alokacje na poszczególne konkursy; czy administracyjne działania z nimi związane mogą być finansowane czy też nie;
- Jak powinny być identyfikowane problemy w realizacji programów, tak aby można było wprowadzać odpowiednie zmiany w kolejnych edycjach;
- Jak realnie oceniać efekty realizacji programów, tak aby nie wyciągać pochopnych wniosków i na ich podstawie podejmować decyzję ze szkoda dla Agencji;

- Jak zapewniać większy balans pomiędzy uczestnikami programów reprezentujących różne dziedziny nauki.

Przewodniczący

Dr hab. Maciej Duszczyk prof. UW